

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Eadem opinio Scriptura, & ratione ostenditur. c. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

9. *minimem, ex spiritu & corpore constitutam.* Excusant nihilominus ab erroris nota oppositam sententiam Bart. Caranza in sum. Concil. & annot. ad 7. Synod. & Sixtus Senensis lib. 5. Biblioth. sancte annot. 2. quod ad huc dubia res videatur apud Patres & mens Concilij directè non fuerit, definire, quanam esset corporea creatura, quæ vero spiritalis: sed Deū initio temporis omnia condidisse; vtatur autem magis cōmuni modō loquendi, cum vnam creaturam ab alia distinguit.

Cæterum quamuis hoc verum sit, nullus sine temeritatis nota iam posset oppositam sententiam defendere. Accedit auctoritas Aristot. 12. Meta. c. 6. 7. & 8. qui ex professo probat, intelligentias esse ab omni materia, & magnitudine separatas.

CAPVT III.

Eadem opinio Scriptura, & ratione ostenditur.

Scriptura quoque hæc sententia confirmari potest. Primum quia nusquam Angelos corporeos appellat: contra vero frequenter spiritus significat rem incorpoream, Ioan. 4. Spiritus est Deus, & Act. 23. refert Lucas, fuisse hæcūm Saduceorum, non esse resurrectionem, neque Angelum, neque spiritum, id est, non esse rem aliquam incorpoream: ex quo inferebant; animam cum corpore interire. Et sane pro eodem reputat Lucas, negare spiritum atque negare Angelū: quamuis spiritus latius pateat, quam Angelus, quia animæ rationalis spiritus etiam est, Angelum vero in Scriptura allegari spiritum, ex multis patet: quidam probant ex illo Psal. 103. *Quis facit Angelos tuos spiritus, & ministros tuos ignem ventem.* Sic enim interpretatur August. & Damasc. 2. de fid. cap. 3. Recentiores tamen cum Eugubino hoc modo, *Quis facit Angelos tuos veloces instar venti: & ministros tuos (eodem scilicet Angelos) ut fulgur,* ob eandem nimirum velocitatem: nam sicut non facit Angelos suos verum ignem, sed similitudine; sic non facit spiritus: quare spiritus eo loco non pro substantia separata à corpore, sed pro vento vlturpan, vt non dicatur eo loco Angeli spiritus, sed spiritui, id est, vento similes: sicut non dicitur ignis, sed ignis similitudo: alibi tamen in Scriptura Angeli boni aut mali dicuntur spiritus, ad Hebr. 1. *Omnes sunt administratorij spiritus in hereditatem misi,* Luc. 6. & alibi sæpe numero demones dicuntur immundi spiritus.

Ratione quoque hæc sententia suaderi potest. Omnia vero ea, quæ vtitur S. Tho. & late explicat Caietan. quæ congrue solum rem hanc ostendit, primo probatur ex summa motus velocitate, quæ dicuntur terram peragere & circuire, quæ non possent corpori conuenire. Secundò quia spiritus intrant in humana corpora & alia similia penetrant: corpus autem non potest corpore penetrari, dices intrare solum per poros: at hoc ridiculū est, tum quia non potuissent Angelus de cælo cadere, cum cæli poros non habeant: tum quia aut per vnum porum tantum ingrederetur idem Angelus, & ita esset minimæ quantitatis, atque adeo in genere corporis imperfectissimus, & minimæ efficacitatis aut per plures simul, & ita corpus Angelum in frustra diuideretur, vt partim per vnum porum, partim per alium ingrederetur: nam inter vnum porum, & alium est pars solida, quæ à corpore nequit penetrari. Tertiò probat Ricard. de S. Viç. nam si Angeli essent corporei, non posset

Vaxquez in 1. partem Tom. II.

legio eorū esse sine miraculo in vno corpore obfeso, vt narratur Luc. 8. legion. continet sex millia sexcenta sexaginta sex: at miraculū in hac concedere, vt corpora illa Angelorum se inuicem penetrarent, friuolum esset: ergo dicendum est, esse incorporeos: quoniam quantumuis eorum corpora subtilia essent, interuallum & spatium debere occupare: quare deberent esse minima quædam corpora, vt in tam paruo corpore vnus hominis tot millia esse possent. Mitto alias rationes quæ minoris momenti sunt, vt quod indigerent cibo, si essent corporei, haberent organa ad operationes vitæ, fatigaretur in mouendo corpus cæleste. Respondere enim aliquis facile posset, huiusmodi corpora esse subtilia alterius rationis, quam animalium; & ideo nec indigere cibo, nec instrumenta habere ad operationes vitæ, nec labore aliquo fatigari.

CAPVT V.

Diluantur fundamenta prioris sententia.

Sperest, vt argumenta prioris opinionis refellamus. Et primum quidem fatemur, Patres pro eadem sententia allegatos ita aperte docuisse: excipio Ambros. quem aliqui hoc modo conantur explicare, vt solum senserit, gigantes genitos fuisse ab Angelis non propria virtute, sed aliunde delato virili semine, quod naturaliter fieri posse non dubito. At vero si hoc modo liceret Ambros. interpretari, alios quoque omnes eodem pacto exponere deberemus. Alia vero faciliori via ipsum excusare possumus, cum enim ille solum vtatur verbis Scripturæ secundum lectionem illam antiquam LXX. eodem modo ipse, atque Scriptura videretur locutus: Scriptura autem etiam secundum lectionem illam LXX. facilem habet sensum vt statim videbimus, quem ipse etiam Ambros. explicasse videtur, vt infra patebit. Citatur etiam pro prioris sententia idem Ambros. lib. 1. de Virginib. *Nec mirum si pro viribus Angelis militent, quæ Angelorum moribus militatis, meretur eorum præsidium castitas Virginalis, quorum vitant meretur: & quid pluribus exequar laudem castitatis, castitas enim Angelis fecit: qui enim eam seruauit, Angelus est: qui perdidit, diabolus.* Ibi tamen non loquitur de Angelo, & diabolo secundum naturam, sed secundum mores. Quare cum ait, esse Angelum, qui seruat castitatem, significat Angelo similem esse; contra vero qui eam non seruant, demoni assimilari; neque enim putauit Ambros. primum peccatum Angeli, quo factus est diabolus, fuisse libidine carnis; cum plane dicat in Psal. 118. & ser. 7. & Epist. 84. excidisse superbia.

Ad illud, quod adduximus ex 7. Synod. respon. deo, Ioannem illum cuius liber recitatus fuit, ita ea fuisse sententia: eam vero fuisse solum à tota Synodo receptam & approbatam, quatenus dicebat, Angelos posse depingi: tamen illius ratio id non probaret, vt latius ostendi in lib. 2. de adoratione, disput. 3. cap. 5. nec solum Sanctus ille eam rationem attulit, quia scilicet essent corporei, sed etiam, quia sub humana figura apparere dignati essent: quam diximus eo capite potissimum esse, ob quam etiam ipse Deus figurari potest. Vbi autem illam sententiam tradiderint Athanas. & Basiliius, quos pro se allegat ille Ioannes, ego hæcenus non inueni; quin imo pro opposita opinione ipsos iam allegauit.

Mm 3

Ad